

Raadsvoorstel

Datum vergadering: 14 december 2021 Datum B&W: 23 november 2021	Portefeuillehouder: Arjan Kraijo Auteur: Marko Stout
--	---

Onderwerp: Definitieve Locatiekeuze Transferium
Voorgesteld besluit: <ol style="list-style-type: none">1. Akkoord te gaan met de voorkeurslocatie transferium Kinderdijk 'onder de oprit van de brug over de Noord'2. Te starten met de eerste fase van het plangebied "Ruigenhil en omstreken" zodat het transferium gereed kan zijn ruim voordat de bouw op Haven Zuid start.3. Een voorbereidingskrediet van € 50.000 beschikbaar te stellen, dit vooruitlopend op het aan te vragen investeringsbudget te activeren en de begrotingswijziging vast te stellen.

Inleiding

Het transferium Kinderdijk is onderdeel van een pakket maatregelen gericht op het reguleren van de bezoekersstromen naar het Wereld Erfgoed Kinderdijk (WEK) en het beperken van de overlast van bezoekers van het werelderfgoed (verkeer over en parkeren op de dijk) voor bewoners van Ablasserdam en Kinderdijk in het algemeen en omwonenden van het werelderfgoed in het bijzonder.

Daarnaast levert het transferium een verwachte bijdrage aan de brede welvaart (een kleine selectie uit aanvraag regiodeal):

- *Door het transferium te verbinden met Ablasserdam ontstaan nieuwe kansen voor het midden- en kleinbedrijf in het kernwinkelgebied van Ablasserdam. Tevens biedt het vestigen van het Transferium aanvullende kansen voor praktijkopleidingen, door samenwerkingen aan te gaan met regionale MBO en HBO opleidingen voor het exploiteren van de functies van het Transferium.*
- *Door kades en rivieroeveren zichtbaar, toegankelijk en beleefbaar te maken worden bewoners, medewerkers van bedrijven, bezoekers en toeristen tot meer beweging verleid. Verder wordt naast personenvervoer over water, sterk ingezet op de fiets als verbinding tussen het transferium en het Werelderfgoed. Ook hiermee wordt bewegen gestimuleerd en dus een bijdrage geleverd aan gezondheid.*
- *Een centraal georganiseerde parkeerfaciliteit (transferium) en minder verkeersbewegingen zorgen er voor dat CO₂, fijnstofuitstoot en visuele vervuiling en geluidsoverlast teruggebracht worden.*
- *Innovatief elektrisch vervoer over water komt verduurzaming en natuurherstel ten goede.*
- *Door het voorkomen van parkeren bij het entreegebied van de SWEK, wordt de natuur en dus de biodiversiteit bevorderd.*

De haalbaarheid van een transferium wordt beïnvloed door een aantal zaken;

- de locatie van het transferium,
- de investeringskosten
- de wijze waarop het transferium wordt geëxploiteerd.

Het door Stratact uitgevoerde onderzoek dat tot dit voorstel heeft geleid is samengevat in een presentatie die met de belangrijkste stakeholders is besproken en is opgenomen als bijlage 5.

Beoogd effect

Doel Transferium

De samenwerkende partijen Gemeente Alblasserdam, Gemeente Molenlanden en de Stichting Wereld Erfgoed Kinderdijk (SWEK) werken samen aan het beter reguleren van de bezoekersstromen, over de dijk, naar het Wereld Erfgoed Kinderdijk (WEK) met een pakket aan maatregelen gericht op het verhogen van het aantal hoogwaardige en betalende bezoekers en het beperken van de parkeeroverlast in Kinderdijk en omgeving. Het pakket aan maatregelen omvat o.a. verbeteren van de marketing, het verkopen van combi-tickets met timeslots voor toegang en vervoer en het realiseren van een transferium in Alblasserdam. Het realiseren van een transferium, op een vanaf het snelwegennet goed bereikbare locatie, voor bezoekers die per auto naar het WEK komen is een maatregel met de volgende doelen;

- Het aantal auto's dat naar het WEK komt en daar een parkeerplaats zoekt beperken;
- De overlast van parkeren op de dijk en in de omgeving van het WEK reduceren;
- **De hoeveelheid verkeer op de dijk tussen Alblasserdam en Kinderdijk beperken;**
- Het organiseren van een gemakkelijk te bereiken beginpunt van het bezoek aan het WEK.

Aanleiding voor de zoektocht naar een transferium is gelegen in het feit dat;

- er nabij het WEK geen ruimte is voor de aantallen bezoekers die met de auto richting WEK komen,
- de route door Alblasserdam en over de dijk naar het WEK niet geschikt is voor deze aantallen auto's dan wel voor veel overlast zorgen,
- bewoners en bedrijven in Kinderdijk overlast ervaren van de parkeerders.

Het succes van een transferium zal kunnen worden afgeleid uit verminderde (parkeer- en verkeers)overlast op de dijk in Alblasserdam en Kinderdijk en omgeving. Voor de haalbaarheid van het transferium op zichzelf is het aantal parkeerders het relevante criterium.

Transferium als onderdeel van bredere aanpak

Een transferium is (dus) onderdeel van de brede aanpak gericht op het reguleren van de bezoekersstromen naar het WEK. Voor bezoekers die met de eigen auto naar het WEK komen moet de aankomst in het transferium het begin van het bezoek vormen.

Voor het functioneren van het transferium en ter bevordering van het aantal parkeerders zijn noodzakelijk:

- Goede communicatie richting bezoekers van het WEK dat het transferium het beginpunt van het bezoek aan het WEK is en dat parkeren elders, dichterbij het WEK, niet mogelijk is;
- Flankerend parkeerbeleid, gericht op het ontmoedigen van parkeren in Kinderdijk, communicatie hierover en handhaving hiervan;
- Verkoop van Combi-tickets voor bezoek, parkeren en transfer voorafgaand aan het afreizen naar het WEK.

Het transferium zelf moet aantrekkelijk zijn en voorzien in faciliteiten zoals toiletvoorzieningen en informatievoorzieningen zo mogelijk met een educatief karakter. Het transferium is vervolgens het vertrekpunt voor een comfortabele **last-mile** vervoer naar het WEK. Dit **last-mile** vervoer is onderdeel van het bezoek en beleving van het WEK en wordt daartoe op een aantrekkelijke manier georganiseerd, in volgorde van wenselijkheid:

- Over water met de waterbus of een andere shuttle dienst. Vervoer over water kan zowel buitenom over de rivier als binnendoor over de Alblas worden georganiseerd;
- Met de fiets (eigen fiets, transferfiets of gehuurde fiets of e-bike);

- Met georganiseerd vervoer per OV- of shuttlebus.

Het SWEK is de aangewezen organisatie die een en ander moet organiseren, omdat het SWEK als enige in staat is om bezoekersstromen te managen dan wel te reguleren en daarbij de vervoerswijze van de bezoekers kan beïnvloeden.

Argumenten

De haalbaarheid van een transferium

De haalbaarheid van een transferium wordt bepaald door een aantal factoren:

- De parkeertarieven;
- Het aantal verwachte gebruikers;
- De (kwaliteit van de) locatie en daarmee samenhangend de investering voor realisatie;
- De wijze waarop het transferium wordt gestructureerd en gefinancierd.

Daarnaast zijn ook de kwaliteit van de transfer, de parkeer(on)mogelijkheden nabij het WEK en het aanbod aan tickets, -alleen inclusief parkeren en transfer-, van invloed op het aantal parkeerders in het transferium. De kwartiermakers van het transferium beschouwen het transferium als een zelfstandige opgave met een eigen business case. De (kosten van het) last-milevervoer van en naar het WEK is geen onderdeel van deze opgave.

Voorkeurslocatie

Drie mogelijke locaties voor het transferium zijn onderzocht: Haven Zuid, Ruigenhil en 'onder oprit brug'. In bijlage 1 worden deze locaties toegelicht en worden de voors en tegens besproken. Op grond van de criteria eigendom, alternatieve aanwendbaarheid, ligging t.o.v. centrum en WEK, benodigde investering, kostprijsdekkend parkeertarief, snelheid van realisatie en mogelijkheden binnen het vigerende bestemmingsplan heeft de locatie 'onder oprit brug' de voorkeur. Dit is het terrein onder de oprit naar de brug over de Noord tussen de A15 en de Kabelbaan, dat thans is afgesloten en niet wordt gebruikt.

Parkeertarieven

Het SWEK hanteert thans een tarief van € 7,50 voor parkeren bij Haven Zuid inclusief transfer naar het WEK en geeft aan dat een zelfde tarief voor alleen parkeren in het transferium wat haar betreft haalbaar is. Daarmee wordt parkeren in het transferium Kinderdijk iets goedkoper dan bij andere grote (dag)attracties in Nederland.

In de business case berekeningen is vooralsnog uitgegaan van een tarief van € 7,50 per parkeerder.

Het aantal verwachte gebruikers

Tot en met 2019 nam het aantal bezoekers aan het WEK jaarlijks toe. In 2020 en 2021 is het aantal bezoekers veel lager geweest als gevolg van de covid-19 pandemie. De verwachting is dat het aantal bezoekers op termijn weer zal groeien en dat de trend van voor covid-19 kan worden opgepakt.

In 2019 heeft het WEK ongeveer 360.000 bezoekers verwelkomd. Het SWEK wil vooralsnog niet meer dan 400.000 à 500.000 betalende bezoekers per jaar ontvangen. De bezoekers komen met verschillende wijzen van vervoer naar het WEK en het SWEK probeert de wijze van vervoer ook te beïnvloeden in de richting van meer (georganiseerd) vervoer over water in plaats van het eigen vervoer per auto.

Eén en ander leidt tot een bandbreedte van 50.000 à 100.000 parkeerders in een transferium per jaar. Gerekend is met een basis scenario met 60.000 parkeerders en een min- en een plus scenario met 50.000 respectievelijk 100.000 parkeerders per jaar. De onderbouwing hiervan is toegelicht in bijlage 2.

Business case

De business case van een transferium onder oprit brug leidt, bij een parkeertarief van € 7,50 incl. BTW tot een positieve Netto Contante Waarde (NCW) voor het basis scenario met 60.000 parkeerders. Hierbij zijn geen grondkosten toegerekend en is de bijdrage vanuit de regiodeal verrekend met de investering. Meer bezoekers leidt tot grotere NCW

Structureren en financiering

Eerder is reeds geconcludeerd dat een transferium Kinderdijk niet volledig privaat kan worden gerealiseerd. Dat is het gevolg van o.a. de eenzijdigheid van de gebruikers (vooral bezoekers WEK), het ontbreken van invloed op het aantal bezoekers, - die invloed heeft alleen het SWEK-, en het ontbreken van andere grote potentiële gebruikersgroepen.

De benodigde investering in aanleg is voor de voorkeursvariant 'onder oprit brug' veel lager dan voor de varianten met gebouwde parkeerplaatsen. Het college stelt daarom dan ook deze variant voor als voorkeursvariant, mede omdat het benodigde terrein reeds eigendom is van de gemeente Alblasterdam en, vanwege de oprit naar de brug, niet kan worden vervreemd.

Voorgesteld wordt om de investering in het transferium en de exploitatie te laten lopen via het Kinderdijk Fonds zoals opgenomen in het Financieel Arrangement Kinderdijk zodat de gemeente op termijn de kosten terug kan krijgen.

De gemeente Alblasterdam investeert en realiseert het transferium en SWEK verzorgt de exploitatie. De exploitatie dient te gebeuren door SWEK, of door een door SWEK aangestuurde organisatie, omdat SWEK de (enige) partij is die aantal bezoekers, wijze van vervoer en daarmee het gebruik van het transferium kan sturen door middel van haar ticketverkoop, marketing en communicatie. SWEK kan en mag daarbij vanuit de kaders van het gebiedsperspectief Kinderdijk sturen op doelgroepen en bezoekersaantallen.

Gemeente en SWEK dienen hierover nadere (financiële) afspraken te maken.

Kanttekeningen

Risico's

De voorkeurslocatie is bepaald op basis van een aantal criteria. De technische haalbaarheid is nog niet onderzocht en maakt onderdeel uit van het volgende traject.

Indien uit dit onderzoek naar voren komt dat op deze locatie geen transferium mogelijk is kunnen we terugvallen op de locatie "Ruigenhil" met tijdelijk parkeren "onder de brug"

Financiële informatie

De benodigde investering in de aanleg van een transferium 'onder oprit brug' is € 3,5 miljoen en € 2,7 miljoen na aftrek bijdrage regiodeal. De netto contante waarde van de exploitatie bedraagt € 2,6 miljoen, uitgaande van een parkeertarief van € 7,50 per parkeerder, 60.000 parkeerders per jaar en 2% financieringskosten.

In bijlage 3 is dit nader toegelicht.

Om de acties onder het kopje "vervolg" ten uitvoer te kunnen brengen wordt gevraagd een voorbereidingskrediet van € 50.000 beschikbaar te stellen en dit vooruitlopend op het aan te vragen investeringsbudget te activeren.

De jaarlijkse rentelast van 1% zal verwerkt worden in de perspectiefnota 2023.

Uitvoering

Na besluitvorming over de voorkeursvariant moeten de volgende zaken worden uitgewerkt:

- Ondersteunend beleid (parkeren, doorstroming, beëindigen gebruik Haven Zuid terrein, etc.);
- Opstellen overeenkomsten tussen gemeente en SWEK over de exploitatie van het transferium door SWEK;
- Instellen projectteam realisatie transferium dat voor realisatie gaat zorgen.
- Onderzoeken op technische haalbaarheid.
- Aanvragen investeringskrediet of opstellen en openen GREX.

Separaat moeten ook de volgende zaken worden geregeld om te bewerkstelligen dat het transferium succesvol wordt en bijdraagt aan het verminderen van de (parkeer)overlast in Kinderdijk:

- Uitwerken en implementeren financiële afspraken
- Afspraken maken met SWEK over het (laten) organiseren door SWEK van het **last-mile** vervoer van en naar WEK via (OV) vervoer over water, fiets en OV- of shuttle diensten.
- Bepleiten van het tot stand komen van een halte voor de waterbus in de nabijheid van het transferium bij regio, provincie, rijk en de waterbus concessie houder (Blue Amigo).
- Regelen met SVE en FN Steel van het beschikbaar komen van een aantrekkelijke looproute van het transferium naar de aanlegplaats van de waterbus aan de kade.

Communicatie

Het besluit van de gemeenteraad zal worden gecommuniceerd aan de partners in het bestuurlijk platform Kinderdijk.

Eerdere besluitvorming

Raadsvoorstel "Locatiekeuze Transferium". Raadsvergadering 20 april 2021

Bijlagen

1. Bijlage 1 - Mogelijke locaties voor een transferium
2. Bijlage 2 - Aantal parkeerders in transferium
3. Bijlage 3 - Financiële informatie voorkeurslocatie
4. Bijlage 4 - Structurering en exploitatie transferium
5. Bijlage 5 - Presentatie van kwartiermakers voor belangrijkste stakeholders
6. Bijlage 6 - Stichtingskosten met vergelijk oud - nieuw
7. Bijlage 7 - Begrotingswijziging Transferium